

Stichting Centraal Overleg Samenwerkende Bonden van Ouderen Rheden Rozendaal

Secretariaat:
Arthur Ohm
Daalhuizerweg 6A
6881 NZ Velp

e-mail: arthurelsohm@planet.nl
T: 026-3635697

Bestaande uit ASVR – KBO – PCOB
Samenwerking senioren in gemeenten Rheden en Rozendaal

POLITIEK MANIFEST STICHTING C O S B O Rheden-Rozendaal

Ter gelegenheid van de komende gemeenteraadsverkiezingen in maart 2022

Rheden een seniorvriendelijke gemeente

Hoofdstukken

1. Welzijn en Zorg
2. Wonen
3. Veiligheid
4. Digitalisering

POLITIEK MANIFEST van de STICHTING COSBO Rheden-Rozendaal

Inleiding

De gezamenlijke ouderenbonden, ASVR, KBO, en PCOB, samenwerkend in de stichting COSBO Rheden-Rozendaal, vertegenwoordigen ongeveer 1500 leden en de stichting is daarmee nog steeds een grote maatschappelijke organisatie binnen onze gemeenten Rheden en Rozendaal. We willen graag gesprekspartner zijn voor diverse instanties, overheden en politieke partijen, want wij voelen ons verantwoordelijk voor álle ouderen! Als zodanig vragen wij u als onze politieke vertegenwoordigers in uw beleids- en verkiezingsprogramma's rekening te willen houden met de belangen van senioren in onze gemeenten en oog te hebben voor niet alleen hun behoeften, maar ook hun inbreng.

Gemeenten hebben er de afgelopen jaren steeds meer taken bij gekregen, die ze naar eigen inzicht mogen uitvoeren. Denk aan zorg, participatie en de fysieke leefomgeving. Dit legt een grote verantwoordelijkheid bij raadsleden en bestuurders. Het COSBO wil daarom politiek dichtbij mensen. Politici die weten wat er speelt en rekening houden met sociale belangen, niet alleen met rendement.

Nu gaat dat nog niet altijd goed. Veel senioren vertellen ons dat ze zich onvoldoende gehoord voelen. Dat gevoel is niet anders dan bij andere inwoners, maar ouderen hebben daarbij ook specifieke belangen. Zij hebben iets zinnigs te vertellen en willen blijven meedoen in de samenleving. De Ouderenbonden geven deze ouderen een stem en zijn een goede gesprekspartner voor bestuurders, raadsleden en maatschappelijke organisaties. Het COSBO heeft drie algemene aanbevelingen voor elke lokale bestuurder:

1. Zorg dat u de wereld van senioren kent en dat senioren zich (weer) in de politiek kunnen herkennen.
2. Streef naar een leeftijdsvriendelijke gemeente. Betrek senioren actief bij het maken en uitvoeren van seniorvriendelijk beleid.
3. Geef senioren een structurele plaats in advies- en overlegorganen.

In dit manifest geven we u specifieke voorwaarden en aanbevelingen en adviezen. U kunt deze gebruiken als een checklist voor de seniorvriendelijkheid van uw gemeente.

Mensen centraal, niet de regels

Uw inwoners moeten kunnen volgen en begrijpen wat uw gemeente doet en hoe deze het beleid uitvoert. Dat vraagt om klare taal en eenvoudige regels: helder uitgelegd en geschreven vanuit de vraag van inwoners zelf.

De communicatie vanuit de gemeente moet voor iedereen toegankelijk zijn. Niet alleen digitaal of schriftelijk, maar ook mondeling via loketten en telefoon. Dit is voor allerlei doelgroepen van belang.

Daarom zou het beter zijn als senioren gewoon bij het loket gehoord worden door een senioren-coach.

Persoonlijke aandacht is belangrijk. Laat de uitvoering van zorg en ondersteuning van ouderen niet vastlopen op bureaucratie zoals procedures, protocollen en ingewikkelde administratie.

Als handreiking geven wij in dit manifest aan wat wij belangrijk vinden en zijn vanzelfsprekend bereid om mondeling verdere toelichting te geven en met u van gedachten te wisselen. U kunt hierover contact met ons opnemen via onderstaand contactadres. Met dank aan de samenstellers van dit manifest Wim van Giessen, Dick Jurriens, Henk Otter en Dick de Vries.

Rheden
September 2021

Contactadres:

Stichting Centraal Overleg Samenwerkende Bonden van Ouderen Rheden Rozendaal

Voorzitter:
Anne Bruger
Massenweg 61
6991 CM Rheden

T: 026 – 495 28 80
M: 0654 – 292 342
E-mail: info@annebruger.nl

*Bestaande uit ASVR – KBO – PCOB
Samenwerking senioren in gemeenten Rheden en Rozendaal*

1. Welzijn en zorg.

Een goede ouderenzorg begint bij een goede kennis van de zorg die een oudere nodig heeft. Om dit te bereiken is een goede inventarisatie nodig waar en hoe de juiste zorg op de juiste plaats en op maat komt. Dit kan bereikt worden met een regelmatig overleg met huisartsen en wijkverpleegkundigen.

Dat betekent dat er een goede kwaliteit, passend en ook betaalbaar voor iedere senior die zorg nodig heeft geboden moet worden zodat het welzijn niet in het gedrang komt. Als dit gaat lukken kunnen wij spreken van een seniorvriendelijke gemeente Rheden.

Hoe kan dat bereikt worden?

De gemeente neemt de regie om de instanties die werken aan een goede zorg en welzijn, goed te laten samenwerken en te waken voor bureaucratie. En voorkomen moet worden dat er zorgmijding is bij de senioren, hier is mede ook een rol weggelegd voor huisartsen, wijkverpleging en vrijwilligers.

Gezond ouder worden is van groot belang om de zorg te ontlasten, dit kan bereikt worden door te investeren in laagdrempelige preventieprogramma's aan te bieden.

De senioren moet een keuzevrijheid hebben om een zorgaanbieder te kiezen.

Bij de vraag naar ondersteuning staan de wensen van senioren voorop en niet alleen kijken naar beschikbare budgetten of aanbod zorgaanbieders.

Er moet een duidelijke informatie komen over beschikbare WMO-voorzieningen. Dit kan vermeld worden in het regionale huis aan huis weekbladen zodat iedere senior geïnformeerd wordt.

Er moet een laagdrempelige seniorencoach zijn die de senioren op de juiste manier van informatie voorziet, en weet wat er aan zorg geboden kan worden, zodat senioren niet in een doolhof van regels verstrikt raken.

Er dient voor gezorgd te worden dat het voorzieningenniveau na corona weer op sterkte komt.

De keukentafelgesprekken moeten van een kwalitatief hoog gehalte zijn en niet afhankelijk zijn van een afvinklijstje.

Een seniorvriendelijke gemeente:

- neemt de regie in de samenwerking op het gebied van wonen, zorg en welzijn. Zorgt dat de gemeentelijke afdelingen goed samenwerken
- zet in op gezond ouder worden en investeert in attractieve laagdrempelige preventieprogramma's
- zorgt voor voldoende ondersteuning:
  - met keuzevrijheid voor senioren tussen zorgaanbieders
  - voor beschikbaarheid op redelijke fysieke afstand (ook in krimpregio's)
- zet in op de wensen van senioren voorop bij de vraag naar ondersteuning, niet beschikbare budgetten of het aanbod van zorgaanbieders
- zorgt voor duidelijke informatie over de beschikbare WMO-voorzieningen
- benoemt een laagdrempelige seniorencoach die de senioren op de juiste manier van informatie voorziet

2. Passend wonen

Het aantal zelfstandig thuiswonende ouderen is gegroeid en zal blijven groeien, mede door de sluiting van verzorgingshuizen. Maak het daarom voor senioren mogelijk om daadwerkelijk langer thuis te kunnen wonen.

Daar zijn voldoende betaalbare en passende woningen voor senioren voor nodig, nu en in de toekomst. Deze woningen moeten levensloopbestendig zijn, of worden gemaakt.

Deskundigheid op dit gebied bij de gemeente is dan ook van groot belang. Daarnaast is het wenselijk ook senioren bij deze woonzaken te betrekken.

De keuze voor nieuwbouw, renovatie of sloop dient, rekening houdend met alle facetten daarvan, zeer zorgvuldig te worden afgewogen. De doelstelling hierbij is het verkrijgen van een hoogwaardig woningbestand dat voldoet aan de actuele eisen van energiezuinig en of energieneutraal.

Een seniorvriendelijke gemeente

- geeft bij nieuwbouw voorrang aan seniorenwoningen en levensloopbestendige woningen.
- maakt een woon-zorgvisie met senioren
- creëert een divers woningaanbod van tussenvormen voor senioren (denk aan hofjes, aanleunwoningen, mantelzorgwoningen, meer-generatiewoningen, diverse woon-zorgcombinaties)
- geeft ruimte aan burgerinitiatieven voor alternatieve woonvormen, zoals collectief particulier ondernemerschap en woon- en zorg-coöperaties
- creëert voldoende levensloopbestendige woningen in de sociale huursector
- geeft particulieren de ruimte bij het bouwen van mantelzorgwoningen
- gaat tijdig in gesprek met groepen ouderen over wonen in de toekomst (preventief) en biedt een woningscan aan
- faciliteert betaalbare verduurzaming van woningen in bezit van senioren
- benut domotica bij nieuwbouw en bestaande bouw, in afstemming met senioren/gebruikers zelf
- scheidt mogelijkheden om een verplaatsbare mantelzorgwoning te plaatsen op eigen terrein.

3. Veiligheid, Openbare ruimte en leefomgeving

Het is bekend, dat de leefomgeving voor een groot deel bepalend is voor het gevoel van veiligheid. Een voor ouderen toegankelijke ruimte en een veilige gemeente horen onlosmakelijk bij elkaar.

- A. De gemeente Rheden moet een veilige gemeente zijn.
De kwaliteit van een samenleving heeft alles te maken met veiligheid.
Tegenwoordig blijven mensen langer thuis wonen.
Hoe veilig is dat voor senioren? Hoe inbraak- en brandveilig zijn de woningen? Zijn er voldoende voorzieningen in de buurt? Hoe veilig en toegankelijk zijn de gewone woonwijken?

Het blijkt, dat valpartijen thuis, op straat losliggende of ongelijke tegels of verhoogde stoepranden hoofdoorzaak zijn van accidenteel overlijden bij ouderen. Veiligheid in de woning en in de openbare ruimte is dus van groot belang

B. Bij de kwaliteit van de leefomgeving moet men denken aan zaken als:

het onderhoud van groen, straten en pleinen
zorg voor openbare vervoersvoorzieningen, toegankelijke bushaltes op loopafstand
zorgen voor voldoende bankjes en openbare toiletvoorzieningen
zorgen voor ontmoetingsplaatsen in een wijk
zorgen voor voldoende brievenbussen en geldautomaten
het tegengaan van verloedering en vandalisme

Een senioren-vriendelijke gemeente zorgt voor:

- een integrale veiligheidsaanpak met afstemming tussen politie, brandweer en dienstverleners
- preventie van en voorlichting over: inbraak, diefstal, babbeltrucs, cybercrime en brandgevaar (rookmelders bij kwetsbare ouderen thuis)
- regelmatig contact met ouderen organisaties en/of inwoners van de gemeente om te beoordelen welke oplossingen voorhanden zijn om de veiligheid te vergroten
- een wijkagent in elke wijk
- slachtofferhulp en het eenvoudiger maken van aangifte
- een goede aanpak op gebied van voorkomen, signalering, melden en interveniëren bij ouderen mishandeling en ontspoorde mantelzorg
- een goede onderlinge samenwerking met andere hulpverleners
- het aanstellen van een ouderencoach
- een veilige gemeente zorgt voor onderhoud van trottoirs, senioren-vriendelijke stoepen en een goede straatverlichting om valpartijen te voorkomen.

4. Digitalisering

In coronatijd werd in één klap duidelijk hoe belangrijk digitalisering voor de samenleving is. We werken online en het sociale leven wordt ingevuld met beeldbellen.

Boodschappen en alles wat we nodig hebben, bestellen we online en lieten we thuis afleveren. Digitalisering zorgde dat het 'normale' leven toch doorgang kon vinden. Eén groep werd echter door de coronacrisis extra hard geraakt: de ouderen.

Er wonen ruim 3 miljoen ouderen (65-plussers) in Nederland. Van de 75-jarigen woont iets meer dan 90 procent zelfstandig en meer dan de helft hiervan woont alleen. Hoewel de meeste ouderen thuis toegang hebben tot het internet, blijkt dat iets meer dan de helft zich niet voldoende digitaal vaardig voelt. Deze groep heeft vaak hulp nodig van hun omgeving bij het gebruik van digitale diensten. Digitalisering heeft ouderen zoveel te bieden en senioren worden steeds handiger met internet.

De COSBO is van mening dat senioren te allen tijde moeten kunnen participeren in de digitale samenleving. We stimuleren ouderen tot deelname en pleiten ervoor dat digitale

toepassingen van overheden en gezaghebbende organisaties geschikt gemaakt worden en voor personen die minder digitaal vaardig zijn. En daarom pleiten we voor een blijvend vangnet voor wie digitaal niet vaardig (genoeg) is.

Het COSBO pleit voor het aanstellen van tabletcoaches

Ouderenbonden hebben in de afgelopen jaren meer dan honderd tabletcoaches opgeleid met als doel om senioren digi-vaardiger te maken. Zij leren senioren de weg kennen op het wereldwijde web, van Facebook tot online bankzaken en belastingaangifte en Whatsappen. Dit is nodig omdat de maatschappij steeds digitaler ingericht wordt. Dit zou ook in de gemeente Rheden opgestart moeten worden.

De Compaan

Dé tablet die speciaal ontwikkeld is voor ouderen is de Compaan. Het COSBO pleit ervoor dat de ouderen in onze gemeente kennis kunnen maken met de Compaan, een tablet speciaal ontwikkeld voor ouderen.

Ervaring met computers is niet nodig. De Compaan is dé tablet voor senioren om met familie en vrienden te communiceren. Een foto of filmpje ontvangen, een berichtje schrijven of beeldbellen? Met de Compaan kan dat op een eenvoudige manier.

Mantelzorgers

Mantelzorgers gebruiken een beveiligde website via hun mobiele telefoon, tablet of gewoon de computer om de Compaan 'te bedienen'. Uiteraard is de communicatie veilig en vindt plaats binnen een gesloten omgeving. Alleen familie en vrienden die binnen de door de mantelzorger aangemaakte Compaan gebruikersgroep vallen en nadrukkelijk zijn uitgenodigd, kunnen contact leggen met de oudere via de Compaan.

Met de Compaan worden de zorgtaken, ook van de gemeente verlicht. Door gebruik te maken van de gedeelde agenda, het coördineren van taken en het samenbrengen van belangrijke gegevens kan de zorg gemakkelijker gedeeld worden

Een seniorvriendelijke gemeente:

- faciliteert voorzieningen voor het aanleren en onderhouden van digitale vaardigheden en benut hierbij de kennis en activiteiten van de seniorenorganisaties zelf
- geeft (digi)hulp achter de voordeur of dichtbij huis, al dan niet via seniorenorganisaties
- zorgt voor dienstverlening en informatie die voor iedereen toegankelijk zijn.
- moet naast online contact ook schriftelijk of telefonisch contact mogelijk, zonder daarvoor extra te hoeven betalen